

עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואח'
ע"י עוה"ד חסן ג'בארין ו/או ארנה כהן ו/או עביר בכר ו/או מרואן דלאל ו/או
סוהאד בשארה ו/או מוראד אל-סאנע ו/או עאדל בدير
מעדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, ת"ד 510
שפרעם 20200, טל' 04-9501610 פקס' 04-9503140

העותרים

- נגד -

שר הפנים ואח'
ע"י עו"ד יוכי גנסי, פרקליטות המדינה, ירושלים

המשיבים

בקשה מטעם העותרים למתן צו ביניים ולמתן פסק דין סופי

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 15.6.05, ולאחר שתוקף חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) התשס"ג-2003 הוארך פעם נוספת ע"י הכנסת ביום 27.7.05, מוגשת בזאת בקשה למתן פסק דין סופי, המורה על בטלותו של החוק, וכן למתן צו ביניים, המורה למשיבים להימנע מלבצע ו/או ליישם את הוראות החוק עד למתן פסק-דין סופי בעתירה.

ואלו הם נימוקי הבקשה:

1. שנתיים חלפו מעת שנחקק חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) התשנ"ג-2003 (להלן: החוק) ומיום הגשת עתירה זו. שנתיים של סבל אנושי כבד מנשוא לאלפי משפחות וסעד משפטי לא ניתן. פעם אחר פעם דחה בית המשפט הנכבד את מתן פסק הדין וסירב להיענות לבקשות למתן צו ביניים מן הטעם, כי הכנסת צפויה לתקן את החוק נשוא העתירה בתוך חודשים ספורים, כדברי בית המשפט הנכבד בהחלטתו מיום 14.12.04:

"לאור הזמן הקצר העומד לרשותנו עד לחלוף תוקפו של החוק (פחות מחודשיים) מזה, ולאור הודעת המשיבים כי עתיד לחול שינוי בהוראות החוק מזה, הגענו לכלל מסקנה כי **מן הראוי הוא שפסק דיננו יינתן על בסיס המציאות הנורמטיבית החדשה אשר תיווצר תוך פחות מחודשיים**". (ההדגשה הוספה).

החלטות בית המשפט הנכבד מיום 1.3.05 ומיום 16.5.05 לדחות את בקשות העותרים למתן צו ביניים ופסק דין, נומקו אף הן בזמן הקצר שנותר עד לשינוי הנורמטיבי הצפוי.

2. ביום 27.7.05 אישרה הכנסת בקריאה שלישית את הארכת תוקף החוק עד ליום 31.3.06 וכן את ההוספה של מספר שינויים מינוריים בחוק, כפי שיפורט להלן וכפי שפורט בבקשת העותרים מיום 31.5.05 ובנספחיה. יתר על כן, המעיין בחוק המתוקן יראה בנקל, כי המדובר באותו החוק, כי פגמיו החוקתיים נותרו בעינם, כי אין כל שינוי של המטריה הנורמטיבית שביסודו של החוק, וכי סעדי העתירה וטיעוניה המשפטיים נותרו בעינם. מכאן, שכדברי בית המשפט הנכבד בהחלטתו מיום 14.12.05, הגיעה השעה להכריע בעתירה זו וליתן פסק דין על בסיס "המציאות הנורמטיבית החדשה" שנוצרה.

רצ"ב נוסח החוק המתוקן.

3. התיקונים שהוכנסו לחוק מוסיפים לחוק פגמים חוקתיים נוספים ואין בהם בכדי לשנות את הרציונל הגזעני שביסוד החוק, את תכליתו הפסולה, או את פגמיו החוקתיים:

א. **התיקונים שוללים את שארית הסמכות שנתורה בידי שר הפנים ליתן היתרי שהייה זמניים בישראל**, במסגרת הסייגים הקבועים בסעיף 3 לחוק (לאחר שהחוק במתכונתו הקודמת שלל את סמכות השר ליתן תושבות ו/או אזרחות לתושבי הגדה המערבית ורצועת עזה הנשואים לאזרחים ישראלים) ומעבירים את סמכותו של שר הפנים לידי "מפקד האזור" באופן בלעדי.

ב. **התיקונים מפלים על בסיס גיל בין תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה בקובעם תנאי גיל שרירותי ובלתי סביר**. הם קובעים תנאי גיל של 25 שנים לנשים ו-35 שנים לגברים, בלא שהוצגה בפני הכנסת כל תשתית עובדתית רלבנטיות של תנאי הגיל ואף לא לגילאים הספציפיים שנקבעו. בנוסף, רבים מנפגעי החוק נישאו בגיל צעיר ואינם עומדים בתנאי דרקוני זה. בהקשר זה יצוין, כי אף אותם אלו שיעמדו בתנאי הגיל יקבלו לכל היותר היתר שהייה זמני, שאינו מקנה זכויות סוציאליות, ושהייתם זו אף לא תחשב כחלק מההליך המדורג להתאזרחות בישראל.

בג"ץ 104/87 נבו נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מד (4) 749;

בג"ץ 6778/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים ואח', תק-על 2004 (1), 203.

ג. **התיקונים לחוק יוצרים אפליה על בסיס מין**, כאשר הגיל הנדרש הינו שונה לנשים ולגברים וכן על בסיס נטיה מינית. אף בהקשר זה לא הוצגה בפני הכנסת כל תשתית עובדתית והקביעה הינה שרירותית.

בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון ואח', פ"ד מט (4) 94;

בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב (3) 630, 662-664;

בג"ץ 6845/00 ניב ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה, תק-על 2002(3) 1867;

בג"ץ 721/94 אל-על נתיבי אויר לישראל נ' דנילוביץ, פ"ד מח (5) 749.

ד. התיקונים מוסיפים לחוק חזקה חלוטה בדבר מניעה בטחונית קולקטיבית, לפיה תאסר התרת שהייתו של פלסטיני בישראל לא רק מכח מסוכנות לכאורה שלו עצמו, אלא גם מכח קרבתו המשפחתית, קרי בשל קיומה של "חוות דעת גורמי בטחון" לפיה מי מבני משפחתו ובני זוגם "עלולים להוות סיכון ביטחוני למדינת ישראל". קביעה זו משמעה ביטולם של עקרון החפות ושל עקרון האחריות האישית, ושליחה של זכויות יסוד של אדם אך בשל הקשר המשפחתי שלו לאחרים, קשר שאינו תלוי בבחירתו אישית ואין הוא יכול לשנותו. ויודגש, כי החזקה החלוטה קמה אף אם אין כל מידע הקושר את האדם עצמו למעשים המיוחסים לקרובו ואף אם אין לו בפועל כל קשר עם אותו קרובו.

בג"ץ 5627/02 סייף נ' לשכת העיתונות הממשלתית, טרם פורסם (ניתן ביום 25.4.2004);
בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל, טרם פורסם (ניתן ביום 3.9.02);
בג"ץ 3379/03 מוסטקי ואח' נ' פרקליטות המדינה ואח', פ"ד נח(3), 865, 911, פסקה 51.

ה. התיקונים מרחיבים את החריג שנועד למנוע הפרדת ילד מהורו השוהה בישראל כדין כך שיחול על ילדים עד גיל 14 שנים במקום 12 שנים ואולם אין בהקלה זו כדי לפתור את הפרת זכויות הילדים בגילאים 14-18, כמתחייב מהוראות הדין הבינלאומי. יתר על כן, התיקונים מותירים בעינה את הפגיעה הקשה בזכויותיהם של מרבית הילדים בכל הגילאים אשר הופרדו מהורה כתוצאה מהחוק, שהרי החריג, כפי שפורש ע"י בית המשפט הנכבד, חל רק במצב בו ההורה שוהה בישראל כדין ואילו במרבית המקרים הפרדת הילד מההורה הינה בשל העובדה שההורה מנוע בשל החוק מלשהות בישראל.

בג"ץ 8986/04 נעים אבו ריאש נ' שר הפנים, פס"ד מיום 11.10.04 (טרם פורסם).

4. מכל האמור לעיל ברור, כי התיקונים לחוק לא שינו את הוראותיו, כי הסעדים המבוקשים בעתירה נותרו במקומם וכך אף הטיעונים המשפטיים. בנסיבות אלו, אי מתן פסק דין משמעו הותרת העותרים ואלפי המשפחות שנפגעו ונפגעות מהחוק ללא סעד אפקטיבי וכדברי כב' הנשיא ברק:

"גם הימנעות מהכרעה עשויה לפגוע באמונו של אותו ציבור המצפה להכרעה, שכן אי הכרעה היא הכרעה. אך מעבר לכך, תהא זו טעות גדולה – טעות העשויה לפגוע קשות באמון הציבור – להימנע מהכרעה רק משום שההכרעה תפגע באמון הציבור. תפקידו של בית המשפט הוא להכריע בסכסוכים גם אם הציבור או חלקים ממנו אינם אוהבים את התוצאה."

אהרן ברק, **שופט בחברה דמוקרטית** (אוניברסיטת חיפה, 2004) עמ' 282.

לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים במעמד זה, וכן ליתן פסק דין בעתירה ללא דיחוי.

ארנה כהן, עו"ד
ב"כ העותרים

חסן ג'בארין, עו"ד
ב"כ העותרים

שפרעם, 31 ביולי 2005